

Stichting Science4Nature
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 94240
1090 GE AMSTERDAM

VERZONDEN 21 OKT. 2021

Zaaknummer : OD.338672
Behandelaar : [REDACTED]
Betreft : Verzoek tot wijziging ontheffing van 19 maart 2020 (OD.284804)
Locatie : Provincie Noord-Holland

Geachte [REDACTED]

Op 3 maart 2021 heeft u verzocht om de ontheffing met kenmerk OD.284804, aan Stichting Science4Nature aan te vullen. De ontheffing is afgegeven in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het uitvoeren van onderzoek naar en herstelprojecten voor beschermde inheemse planten in Nederland. De aanvraag van 3 maart 2021 is geregistreerd onder kenmerk OD.338672. Op 29 juni 2021 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. Uw verzoek bestaat uit het uitbreiden van de ontheffing met het opzettelijk doden en vangen van de rupsen het gentiaanblauwtje (*Phengaris alcon*).

U vraag in aanvulling op de reeds verleend ontheffing van 3 maart 2021 met kenmerk OD.284804 ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in:

- Artikel 3.10, lid 1 onderdeel a van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk doden en vangen van de rupsen van het gentiaanblauwtje (*Phengaris alcon*).

De aanvullende ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 april 2021 tot en met 31 maart 2026.

Besluit

Wij besluiten om aan Stichting Science4Nature ten behoeve van onderzoek in aanvulling op de ontheffing van 3 maart 2021 met kenmerk OD.284804:

- Op grond van artikel 3.8, lid 1 en 3.10 lid 2 van de Wnb ontheffing te verlenen van **artikel 3.10, lid 1 onderdeel a** van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van eieren en rupsen van het gentiaanblauwtje (*Phengaris alcon*).

Met een aanvulling van voorschrift 7, dat komt te luiden als volgt::

7. De rupsen van het gentiaanblauwtje dienen voordat zij gedood worden te worden verdoofd door ze kort in de vriezer te zetten. Het doden van de rupsen dient te gebeuren met hexaan.

Voor het overige blijft de ontheffing van 19 maart 2020 met kenmerk OD.284804 ongewijzigd. Het besluit is inhoudelijk, met uitzondering van een aanvulling van voorschrift 7, niet veranderd. Hieronder zullen, voor alle duidelijkheid, alle voorschriften zoals deze luiden na aanvulling van het besluit van 19 maart 2020 met kenmerk OD.284804 worden opgenomen.

Voorschriften en beperkingen

1. De aangegeven handelingen mogen uitsluitend worden verricht voor onderzoeks- en herstelprojecten volgens het bij dit besluit gevoegde activiteitenplan.

2. De ontheffinghouder volgt alle door of namens het bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming verstrekte of nog te verstrekken aanwijzingen in verband met de uitvoering van deze ontheffing nauwkeurig op.
3. Bij het verzamelen van bladmateriaal voor genetisch onderzoek dient u maximaal 4 cm² per individu van maximaal 30 individuen bladmateriaal te verzamelen. U mag alleen bladmateriaal verzamelen wanneer de overlevingskans van het individu er niet door in het geding komt.
4. Het uitsteken van planten gebeurt alleen wanneer de populatie groter is dan 1000 individuen.
5. Voor het verrichten van de in deze ontheffing genoemde handelingen, voor wat betreft bovengenoemde artikelen van de Wet natuurbescherming, mogen vaste medewerkers van de ontheffinghouder middels een machtiging gebruik maken van deze ontheffing. Indien de ontheffinghouder een ander dan een vaste medewerker machtigt, dan dient de ontheffinghouder een kopie van de verleende machtiging aan de Omgevingsdienst Noord-Holland te zenden via postbus@odnhn.nl onder vermelding van het zaaknummer 284804. Gemachtigden dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is de machtiging bij zich. Deze machtiging dient te zijn gehecht aan een kopie van deze ontheffing. Gemachtigden dienen de machtiging en de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd controleur of opsporingsambtenaar. De machtiging vermeldt in ieder geval de volgende gegevens:
  - a) volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene aan wie de machtiging is verleend;
  - b) soort(en) en eventuele aantallen waarvoor de machtiging geldt;
  - c) kwalificaties met betrekking tot deskundigheid op het gebied van beschermde soorten;
  - d) de handelingen die mogen worden verricht;
  - e) plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht;
  - f) periode waarvoor de machtiging geldt;
  - g) naam en handtekening ontheffinghouder;
  - h) het kenmerk van de ontheffing die aan de ontheffinghouder is verleend.
6. De ontheffinghouder dient jaarlijks de resultaten van het onderzoek en een lijst van de gemachtigden te zenden aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Dit verslag wordt gestuurd naar postbus@odnhn.nl onder vermelding van zaaknummer 284804. De ontheffinghouder geeft daarbij in het algemeen aan wat de effecten op de populaties zijn geweest.
7. De rupsen van het gentiaanblauwtje dienen voordat zij gedood worden te worden verdoofd door ze kort in de vriezer te zetten. Het doden van de rupsen dient te gebeuren met hexaan.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 19 maart 2025. De geldigheidsduur is hiermee gelijk aan de geldigheidsduur van de ontheffing van 19 maart 2020 met het kenmerk OD.284804.

A. Onderwerp aanvraag

U heeft reeds een ontheffing voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van beschermde inheems planten in Nederland. U wenst de ontheffing uit te breiden met het doden en vangen van de rupsen van het gentiaanblauwtje om de genetische problemen van het gentiaanblauwtje in kaart te brengen en de chemische interactie tussen de rupsen van het gentiaanblauwtje en waardmieren te onderzoeken.

Het gentiaanblauwtje is een landelijk bedreigde dagvlindersoort en een kwaliteitsindicator van het Natura-2000 habitatype Natte Heide (H4010A). Gelderland herbergt een belangrijk deel van de resterende populaties en heeft het gentiaanblauwtje dan ook als prioritair opgenomen in het provinciale soortenbeleid. Ondanks lokale successen vertoont de soort nog steeds een sterk dalende trend. Een van de mogelijke oorzaken hiervan is de afname van genetische diversiteit die onvermijdelijk is voor kleine en geïsoleerde populaties. Voor een goed herstel van het gentiaanblauwtje is de kans groot dat kunstmatige genenuitwisseling, oftewel herstel van de genetische diversiteit (genetic rescue) nodig is. Dat kan vanwege de complexe levenscyclus niet zomaar plaatsvinden. In dit project worden de genetische problemen van het gentiaanblauwtje in kaart gebracht om zo een goed onderbouwd plan voor genetic rescue te kunnen opstellen. Daarnaast wordt de chemische interactie tussen rupsen en waardmieren onderzocht. In dit project

werkt Science4Nature samen met De Vlinderstichting en diverse terrein beheerende organisaties en eigenaren.

Het gentiaanblauwtje komt niet in Noord-Holland voor. In de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel, Friesland, Drenthe, Groningen en Flevoland heeft u een ontheffing gekregen om rupsen van het gentiaanblauwtje te verzamelen. Deze rupsen worden vervolgens meegenomen naar het Science Park te Amsterdam, waar het onderzoek verder zal plaatsvinden. Daarom heeft u voor deze handelingen ook ontheffing nodig in de provincie Noord-Holland.

U bent reeds in het bezit van de ontheffing van 19 maart 2020 met kenmerk OD.284804.

B. Wettelijk kader

Het gentiaanblauwtje is opgenomen in de bijlage, onderdeel A van de Wnb. Op grond van artikel 3.10 van de Wnb is het verboden:

- in het wild levende dieren van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, van de Wnb, opzettelijk te doden of te vangen (3.10, onderdeel a);
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen (3.10, onderdeel b).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.10 ten aanzien van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

In aanvulling op de redenen, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, kan krachtens artikel 3.10, tweede lid, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband houden met handelingen:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang, of
- bestendig gebruik.

Overwegingen

Om de effecten van de aanvullingen van de ontheffing van 3 maart 2021 te toetsen zullen wij hierna ingaan op de criteria zoals deze ook zijn behandeld onder 'overwegingen' in het besluit van 19 maart 2020 met kenmerk OD.284804.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

Voor de noodzakelijke metingen van het chemisch profiel is er volgens u geen alternatieve methode voorhanden. U geeft daarbij aan dat het vangen van rupsen (en eieren) van de vlinder alleen van toepassing is op vlindersoorten die voor de overleving afhankelijk zijn van een gastheer, zoals bij de overleving van de rupsen in mierennesten, zoals bij het gentiaanblauwtje. In dit specifieke geval is volgens u onderzoek nodig naar de chemische communicatie tussen de rupsen van deze vlinder en de waardmieren. Zo worden voor het gentiaanblauwtje enkele bloeistengels meegenomen van de waardplant (Klokjesgentiaan - *Gentiana pneumonanthe*) met bloemen waarop eitjes zijn afgezet en waar dus rupsen uitkomen.

Wij zijn van mening dat de door u beschreven werkzaamheden en middelen als meest bevredigende oplossing voor het doen van onderzoek kunnen worden gezien.

Wettelijk belang

Ontheffing wordt aangevraagd op grond van de belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats (artikel 3.8 lid 5 sub b onder 1 van de Wnb);
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten (artikel 3.8 lid 5 sub b onder 4 van de Wnb)

In de ontheffing van 19 maart 2020 met kenmerk OD.284804 is reeds uitgebreid omschreven dat het door u aangedragen belang voldoende is onderbouwd. Voor het gentiaanblauwtje is ook deze onderbouwing van het belang van toepassing.

Uit uw aanvraag blijkt dat de voorgenomen veranderde werkwijze ziet op het uitvoeren van onderzoek. Gelet op de doelstellingen van uw project zijn wij van oordeel dat de onderbouwing van de in de wet genoemde belangen voldoende zijn aangetoond.

Staat van instandhouding

Zoals reeds in de ontheffing van 19 maart 2020 met kenmerk OD.284804 onder 'gunstige staat van instandhouding' is omschreven geeft u aan dat u in principe alleen projecten uitvoert aan soorten die in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. U geeft aan nooit handelingen uit te voeren die ongunstig zijn voor de levensvatbaarheid van de soort of populaties waarvoor jullie herstelprojecten bedoeld zijn, noch op daarmee samen voorkomende andere soorten die in een ongunstige staat van instandhouding verkeren. Uw projecten zijn gericht op herstel van leefgebieden en populaties van bedreigde soorten en leefgemeenschappen.

Het gentiaanblauwtje komt niet in Noord-Holland voor. De rupsen worden in andere provincies verzameld en vervolgens meegenomen naar het Science Park te Amsterdam, waar het onderzoek verder zal plaatsvinden. Daarom heeft u voor deze handelingen ook ontheffing nodig in de provincie Noord-Holland. Voor het verzamelen van het gentiaanblauwtje heeft u eerder een ontheffing ontvangen van de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel, Friesland, Drenthe, Groningen en Flevoland voor het vangen van het gentiaanblauwtje. Zij hebben reeds de invloed van de handelingen op de staat van instandhouding beoordeeld. Het genetisch materiaal van de vlinders wordt verzameld door middel van een wingclip. Deze toegebrachte knip is vergelijkbaar met beschadiging van de vleugel door een predator en heeft geen invloed op het gedrag en overleving van de vlinder. Bij het verzamelen van rupsen worden uit grote geïsoleerde populaties niet meer dan vijf rupsen meegenomen, uit kleine populaties zijn dat er niet meer dan drie. Dit komt neer op ongeveer 1% van de populatie. Volgens de eerder genoemde provincies komt de staat van instandhouding door de uit te voeren werkwijze niet in het gedrang. Wij zijn met deze provincies van oordeel dat de voorgenomen werkzaamheden geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Afwijken van voorschriften en bepalingen

Indien blijkt dat u tijdens de uitvoering van het project wenst af te wijken van de in deze ontheffing genoemde voorschriften en/of bepalingen, dient u een wijzigingsverzoek in te dienen bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Enkel na schriftelijke toestemming is het mogelijk af te wijken van voorliggend besluit.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Overige wetgeving

De aanvraag heeft betrekking op een activiteit waarvoor op grond van andere wet- en regelgeving een vergunning of melding nodig is. In het bijzonder willen wij u wijzen op hoofdstuk 2 van de Wnb.

Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met OD NHN via 088-102 13 00 of postbus@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde
namens de

de
Afdelingsmaatschappij Regulerings Leefomgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Kopie aan: • Afdeling Toezicht & Handhaving OD NHN

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.